

Uchwała Nr .../.../2025
Rady Powiatu Płońskiego
z dnia2025 r.
sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej
i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej
w Powiecie Płońskim na lata 2025 – 2030

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U z 2024 r., poz. 107 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673), Rada Powiatu Płońskiego uchwala, co następuje:

§1

Przyjmuje się "Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Płońskim na lata 2025 – 2030", stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Płońskiego.

§3

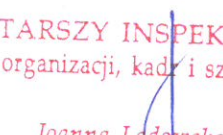
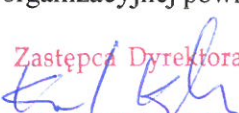
Traci moc Uchwała Nr XL/239/2021 Rady Powiatu Płońskiego z dnia 25.08.2021 r. w sprawie przyjęcia "Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Płońskim na lata 2021-2025".

§4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Powiatu Płońskiego

Andrzej Stolpa

Sporządził (data, podpis, zajmowane stanowisko)	SPRAWDZIŁ (data, podpis, zajmowane stanowisko – pieczęć)		
	pod względem merytorycznym	pod względem formalno-prawnym	Dyrektor jednostki organizacyjnej powiatu
PSYCHOLOG mgr Anna Grabowska 21.01.2025 ✓	STARSZY INSPEKTOR ds. organizacji, kadry i szkolenia Joanna Ładomska 21.01.2025	RADCA PRAWNY Małgorzata Regulaska - Wilk 21.01.25	Zastępca Dyrektora Kamil Kobylński

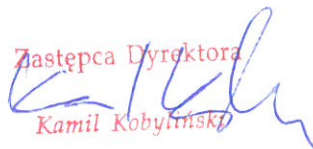
UZASADNIENIE

Zapis art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej stanowi, że do zadań własnych powiatu należy w szczególności opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. Poprzedni program na lata 2021-2025 został podjęty Uchwałą Rady Powiatu Płońskiego Nr XL/239/2021 w dniu 25.08.2021 r. Wobec wejścia w życie ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw i wprowadzenia znaczących zmian legislacyjnych w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, konieczne jest uchwalenie nowego Programu.

Przyjęcie Programu pozwoli na realizację przez powiat zadań własnych określonych w ww. ustawie, jak również będzie podstawą do kontynuowania działań mających na celu tworzenia zintegrowanego i efektywnego systemu przeciwdziałania przemocy oraz pomocy osobom doznającym przemocy domowej na terenie Powiatu Płońskiego.

W związku z powyższym zasadne jest podjęcie niniejszej uchwały.

Zastępca Dyrektora
Kamil Kobylński

Załącznik do uchwały Nr .../.../2025
Rady Powiatu Płońskiego
z dnia.....2025 r.
w sprawie przyjęcia „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej
i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025-2030
w Powiecie Płońskim”

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
ul. Ks. Jerzego Popiełuszki 14
tel./fax 23 662 75 49
e-mail: sekretariat@pcprplonsk.pl

**POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
W POWIECIE PŁOŃSKIM NA LATA 2025 – 2030**

**Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
Płońsk, 2025 r.**

Spis treści

1. WPROWADZENIE	3
2. AKTY PRAWNE	5
3. PRZEMOC DOMOWA	5
4. RODZINA Z PROBLEMEM ALKOHOLOWYM JAKO POTENCJALNE ŚRODOWISKO PRZEMOCY DOMOWEJ	9
5. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ W POWIECIE PŁOŃSKIM	11
5.1 PRZEMOC DOMOWA W OBSZARZE DZIAŁAŃ POLICJI	12
5.2 PROBLEM PRZEMOCY DOMOWEJ W ŚWIELE DANYCH WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI	15
5.3. ZESPOŁY INTERDYSCYPLINARNE W POWIECIE PŁOŃSKIM	17
5.4 PRZEMOC DOMOWA W OBSZARZE DZIAŁAŃ POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W PŁOŃSKU	19
6. CELE PROGRAMU	21
7. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE	22
8. ADRESACI PROGRAMU	25
9. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	25
10. MONITORING	25
11. RYZYKO PRZY REALIZACJI PROGRAMU	26
12. ZAKOŃCZENIE	26

1. WPROWADZENIE

Przemoc domowa jest jednym z problemów społecznych, który wymaga podejmowania wielu działań zmierzających do wykluczenia tego zjawiska.

Ostatnia nowelizacja wprowadzona ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 poz. 535) kładzie duży nacisk na zagwarantowanie skutecznej ochrony osobom, które doświadczają przemocy domowej. Zasadniczą różnicą wynikającą z nowelizacji jest jej nowa nazwa oraz przepis uchylający preambule. Pojęcie przemocy w rodzinie zostało zastąpione pojęciem przemocy domowej, definicja przemocy została zmieniona, ze względu na to, że przemoc jest problemem również w nieformalnych związkach i wśród byłych małżonków, którzy nie stanowią już rodziny. W nowelizacji ustawy uwzględniono także kwestię przemocy ekonomicznej oraz cyberprzemocy za pomocą środków komunikacji elektronicznej na odległość. Zmiana rozszerza również krąg osób objętych ochroną o niezamieszkujących razem byłych partnerów oraz dzieci będące świadkami przemocy domowej.

Tabela 1: Zmiany w terminologii ustawy wprowadzone nowelizacją ustawy obowiązującą od 22 czerwca 2023 roku

Źródło: Opracowanie własne

Terminologia dotychczasowa	Terminologia wprowadzona nowelizacją
Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej
Osoba dotknięta przemocą w rodzinie/ofiara przemocy	Osoba doznająca przemocy domowej
Członek rodziny stosujący przemoc w rodzinie/sprawca przemocy	Osoba stosująca przemoc domową
Odebranie dziecka	Zapewnienie dziecku ochrony
Specjalistyczny ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie	Specjalistyczny ośrodek wsparcia dla osób doznających przemocy domowej
Grupa robocza	Grupa diagnostyczno - pomocowa
Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie	Gminny program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej
Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w	Powiatowy program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy

rodzinie	domowej
Wojewódzki program przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Wojewódzki program przeciwdziałania przemocy domowej
Ramowy program oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie	Ramowy program oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową
Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych powiatu należy opracowywanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. Program ma istotne znaczenie dla celów polityki społecznej w skali lokalnej. Kolejne obowiązki przypisane powiatowi przez ustawodawcę to:

- 1) opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- 2) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Ponadto, do zadań własnych powiatu z zakresu administracji rządowej, dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej, należy:

- 1) tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
- 2) opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową oraz programów psychologiczno – terapeutycznych.
- 3) wydawanie zaświadczeń o zgłoszeniu się osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w ww. programach, oraz o ich ukończeniu.

Opracowanie niniejszego dokumentu stanowi wypełnienie jednego ze wskazań ustawy, pozwala jednocześnie na dokonanie szczegółowej analizy problemu oraz prezentuje konkretne metody przeciwdziałania przemocy występującej w społeczności lokalnej, jaką tworzą na co dzień mieszkańcy Powiatu Płońskiego. Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Płońskim na lata 2025- 2030 jest kontynuacją działań podejmowanych w ramach realizacji wcześniejszego dokumentu, ale i zakłada

nowe działania w myśl nowych wyzwań i obowiązków.

2. AKTY PRAWNE

Niniejszy program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- 1) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- 2) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- 3) Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. kodeks rodzinny i opiekuńczy;
- 4) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- 5) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- 6) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta";
- 7) Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób zatrudnionych w tych ośrodkach;
- 8) Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową;
- 9) Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy;
- 10) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 4 września 2023 r. w sprawie procedury postępowania Policji przy wykonywaniu przez pracownika socjalnego czynności zapewnienia ochrony dziecka w razie zagrożenia jego życia lub zdrowia w związku z przemocą domową przy podejmowaniu decyzji o zapewnieniu tej ochrony;
- 11) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Ponadto Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Płońskim na lata 2025 – 2030 jest spójny z:

- 1) Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030;
- 2) Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej Województwa Mazowieckiego na lata 2021 - 2025.

3. PRZEMOC DOMOWA

Zgodnie ze znowelizowanym aktem prawnym przemoc domowa to "jedenrazowe albo powtarzające

się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności narażające te osoby na:

- 1) niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia i mienia;
- 2) naruszenie ich godności, nietykalności cielesnej, w tym seksualnej;
- 3) szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące ich cierpienie lub krzywdę;
- 4) ograniczenie lub pozbawienie dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej;
- 5) naruszenie prywatności lub wzbudzenie poczucia zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Przemoc domowa może przybierać różne formy: przemoc fizyczną, psychiczną, seksualną, ekonomiczną, zaniedbanie oraz cyberprzemoc. Przemocą fizyczną są wszystkie "nieprzypadkowe obrażenia poniesione w wyniku przemocy ze strony sprawcy, z którym ofiara pozostaje w relacji bliskości". Przemoc fizyczna jest najtrudniejsza do ukrycia przez osoby doświadczające złego traktowania. Przemocą psychiczną nazywamy takie zachowanie osoby stosującej przemoc, którego celem jest wzbudzanie w osobie doznającej przemocy strachu, umniejszenie jej poczucia własnej wartości oraz pozbawienie jej poczucia bezpieczeństwa i kontroli nad własnym życiem. Przemoc psychiczna jest najtrudniejsza do zaobserwowania i udowodnienia, ponieważ nie pozostawia widocznych śladów na ciele osoby doznającej przemocy. Szczególnie dotkliwą odmianą przemocy psychicznej jest izolowanie tj. trzymanie osoby z daleka od rodziny, sąsiadów, znajomych, przyjaciół. Osoba stosująca przemoc kontroluje i sukcesywnie ogranicza osobie doznającej przemocy kontaktu z innymi ludźmi. Celem jej działań jest izolacja społeczna osoby doznającej przemocy. Narastająca zaś izolacja potęguje u niej poczucie bezsilności, pogłębia samotność, zwiększa natomiast władzę sprawcy. Przemoc seksualna polega na zmuszaniu osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania o jej zgodę lub gdy obawia się odmówić. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły fizycznej, ale także na groźbach użycia siły lub emocjonalnym szantażu. Przemoc seksualna narusza nie tylko granice intymne, ale też granice psychologiczne człowieka. Za przemoc ekonomiczną przyjmuje się "bezprawne finansowe wykorzystywanie i/lub kontrolowanie środków niezbędnych do utrzymania ekonomicznej niezależności osoby doznającej przemocy. Zmuszanie jej do pozostawania w stanie materialnej zależności". Zaniedbanie jest zaniechaniem działania na rzecz osoby zależnej, słabszej od osoby stosującej przemoc. Najczęściej stosują je osoby dorosłe wobec dzieci, osób starszych, niepełnosprawnych lub okresowo przewlekle chorych. Rozróżnia się dwa typy zaniedbania: rozmyślne i nieświadome. Rozmyślne zaniedbanie określa się jako odmowę wypełniania lub niewłaściwe wypełnianie obowiązków opiekuńczych, w tym świadome i intencjonalne stwarzanie

fizycznych i emocjonalnych zagrożeń np.: celowe porzucenie, celowe pozbawienie pożywienia, pieniędzy lub dostępu do opieki zdrowotnej. Drugi rodzaj zaniedbanie nieświadome opisuje się jako niepowodzenia w pełnieniu obowiązków opiekuńczych bez świadomego i celowego stwarzania zagrożeń fizycznych i emocjonalnych, np. porzucenie, niedostarczanie pożywienia i pieniędzy, ograniczanie dostępu do opieki zdrowotnej, spowodowane nie zrównoważeniem psychicznym osoby stosującej przemoc, brakiem właściwej wiedzy, lenistwem lub chorobą.

Cyberprzemoc to przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Bywa określana także jako cyberbullying, nękanie, dręczenie, prześladowanie w Internecie. Niezależnie od określenia, jej celem zawsze jest wyrządzenie krzywdy drugiej osobie. Zjawisko elektronicznej agresji może przybierać różne formy: od wysyłania obraźliwego SMS-a czy e-maila do drugiej osoby, aż po założenie komuś fałszywego konta na portalu społecznościowym.

Przemoc domową cechuje szczególna dynamika, spowodowana tym, że akty napaści, przemocy cyklicznie się powtarzają. Cykl przemocy rozpoczyna faza narastania napięcia, jest to czas, w którym osoba doznająca przemocy odczuwa wzrost napięcia w relacji z stosującą przemoc. Napięcie to odczuwają również pozostali członkowie rodziny. Osoba stosująca przemoc jest rozdrażniona. Przeżywaną złość odreagowuje na innych, wyraża różne pretensje, oskarżenia w stosunku do osoby doznającej przemocy. W zachowaniu osoby stosującej przemoc pojawia się agresja. Osoba doznająca przemocy czuje się winna, gorsza, zdenerwowana, boi się i najczęściej stara się jak najszybciej załagodzić odczuwane napięcie, często też sprostać oczekiwaniom osoby stosującej przemoc. Kulminacja napięcia emocjonalnego i nieporozumień rozpoczyna kolejną, drugą fazę cyklu przemocy tzw. Fazę ostrej (gwałtownej) przemocy. Faza ostrej przemocy to czas, w którym narastające napięcie znajduje ujście najczęściej w rękoczynach, w szarpaniu, biciu, kopaniu, niszczeniu sprzętów domowych, ale też w krzyku, wyzywaniu, wymuszaniu na osobie doznającej przemocy wykonywania pewnych czynności, na które ona nie wyraża zgody. Eksplozja przemocowych zachowań i emocji jest nieadekwatna do przyczyny. Zdarza się, że osoby doświadczające przemocy szybko rezygnują z pomocy ze względu na prośby osoby stosującej przemoc, miłe gesty, łagodny ton czy zapowiedź wynagrodzenia osobie doświadczającej przemocy doznanych krzywd. Takie zachowanie zapowiada następną, trzecią fazę cyklu przemocy określaną fazą miodowego miesiąca. W fazie miodowego miesiąca osoba stosująca przemoc stara się pogodzić z osobą doznającą przemocy i zapobiec konsekwencjom swojego złego zachowania. Osoba stosująca przemoc w obawie przed utratą kontroli nad sytuacją szybko zmienia się i staje się innym "dobrym" człowiekiem. Wycofuje się z wcześniejszych pretensji, obiecuje poprawę, zapewnia osobę doznającą przemocy, że bardzo ją kocha i zrobi wszystko, aby była szczęśliwa. Niestety te deklaracje przekonują krzywdzoną osobę.

Nie ma jednej spójnej koncepcji teoretycznej, wyjaśniającej pojawienie się przemocy między

bliskimi w rodzinie. Różne teorie koncentrują się wokół poszczególnych czynników ryzyka, które mogą zwiększyć ryzyko wystąpienia przemocy. Dyskusje dotyczą przewagi jednych czynników nad innymi, najczęściej społeczno – strukturalnych nad psychopatologicznymi (Kaufman Kantor, Jasiński, 1998). Podejścia teoretyczne:

- 1) Podejście psychoanalityczne Koncentrowało się na odchyleniach od normy psychicznej u sprawcy, wynikających z wewnętrznych psychologicznych konfliktów. Sprawca ma nadmierny popęd do zachowań agresywnych;
- 2) Podejście psychodynamiczne – konflikt w relacji z obiektem. Teorie społecznego uczenia się (Bandura, Roy, Schulz lata 70 – 90) Jednostka w swoim życiu uczy się różnych zachowań. Przemoc domowa jest rezultatem doświadczeń nabytych w domu rodzinnym i otoczeniu społecznym jednostki. Ludzie uczą się agresywnego zachowania obserwując innych. Agresywne zachowanie może dawać „pozytywne rezultaty”, ludzie obserwując te rezultaty uczą się takich zachowań. Tutaj należy jednak zauważyć różnice indywidualne jednostek o których nie mówiło się w tych teoriach;
- 3) Podejście poznawczo – behawioralne Model Dollarda i Millera frustracja – agresja była modelem wyjściowym do tego podejścia. Autorzy założyli, że w wyniku obserwacji zachowań przemocowych w rodzinie u obserwatorów wytwarza się skrypt poznawczy, pewne charakterystyczne myślenie. Agresywny skrypt powstaje na drodze uczenia się. Może być zastosowany w przyszłości;
- 4) Podejścia związane z osobowością. Sprawca ma pewne cechy osobowościowe i tempera mentalne predysponujące go do zachowań przemocowych;
- 5) W badaniach populacyjnych okazało się, że istnieją trwałe czynniki ryzyka przemocy wewnątrzrodzinnej. Należą do nich: dziedziczenie wzorca przemocy z rodziny pochodzenia, nadużywanie alkoholu, status zawodowy, status socjoekonomiczny.

Jednostka w swoim życiu uczy się różnych zachowań. Przemoc domowa jest rezultatem doświadczeń nabytych w domu rodzinnym i otoczeniu społecznym jednostki. Ludzie uczą się agresywnego zachowania obserwując innych. Agresywne zachowanie może dawać „pozytywne rezultaty”, ludzie obserwując te rezultaty uczą się takich zachowań. Sprawca ma pewne cechy osobowościowe i tempera mentalne predysponujące go do zachowań przemocowych. Wieloczynnikowy model przemocy – zakłada, że jest to bardzo złożone zjawisko, na która ma wpływ wiele czynników pozostających ze sobą w różnych relacjach. Są to czynniki społeczne, rodzinne, osobowościowe, kulturowe i inne.

Przemoc jest powtarzalna. Zaczyna się od napięcia sprawcy, jego reakcji na jakiś stres, napięcie narasta, w pewnym momencie następuje potrzeba doznania ulgi, wybuch, potem „okres miodowego miesiąca”, jako sposób na ucieszenie ofiary, uniknięcie konsekwencji, po jakimś

czasie znowu wybuch.

4. RODZINA Z PROBLEMEM ALKOHOLOWYM JAKO POTENCJALNE ŚRODOWISKO PRZEMOCY DOMOWEJ

W rezultacie nadmiernego spożywania alkoholu do osoby uzależnionej zaczynają docierać informacje o negatywnych konsekwencjach picia (wymówki żony/męża, upomnienie w pracy, długi zaciągnięte na zakup alkoholu itp.). Osoba taka wie, że przyczyną tych problemów jest nadmierne picie, ale jednocześnie odczuwa silną, natrętą potrzebę zaspokojenia głodu alkoholowego. Aby poradzić sobie z tym konfliktem wewnętrznym i zaspokoić potrzebę przyjemności, alkoholik zaczyna fałszować obraz rzeczywistości. Uaktywnia się u niego mechanizm uzależnienia - system iluzji i zaprzeczeń, który po pewnym czasie działa w sposób automatyczny i nieświadomy. Mechanizm polega na tym, iż osoba uzależniona inaczej zaczyna postrzegać swoje otoczenie, własne zachowanie i zachowanie swoich najbliższych. Najczęstszymi sposobami alkoholika w radzeniu sobie z konfliktem wewnętrznym jest *minimalizowanie* np. wypilem tylko małe piwko, *zaprzeczanie* prostym faktom np. wcale nie jestem pijany, *racjonalizowanie* np. piję bo mam złą żonę, *intelektualizowanie* np. wino czerwone robi dobrze na krew, *obwinianie* np. piję bo źle zarabiam, *wypieranie* np. jestem dobrą matką bo moje dzieci są czysto ubrane, *odwracanie uwagi* np. ciekawe czy ten kurator, który mnie sprawdza jest abstynentem, *fantazjowanie* np. gdybym tylko chciał to byłbym prezesem tej firmy, *koloryzowanie wspomnień* np. była super impreza, *marzeniowe planowanie* np. kiedyś będę zwiedzał świat. Przyjrzyjmy się, co w tym czasie dzieje się z rodziną alkoholika. Kiedy w rodzinie pojawia się problem alkoholowy, wszyscy jej członkowie doświadczają szkód natury emocjonalnej. Cała uwaga domowników koncentruje się na osobie alkoholika, gdy ten stopniowo wychodzi ze swych dotychczas pełnionych ról np.: roli męża, matki, partnera, syna, córki itp. Jego zachowanie zakłóca ustalony w rodzinie schemat. Aby ustabilizować sytuację, domownicy muszą przejąć obowiązki osoby chorej, co często powoduje u nich frustrację i niezadowolenie. Gdyby spojrzeć z boku na alkoholika i jego rodzinę, można by odnieść wrażenie, iż porozumiewają się w różnych językach. Trudno o logiczny kontakt, kiedy osoby inaczej postrzegają rzeczywistość, a martwym obszarem rozmów są uczucia i przeżycia związane z alkoholem. Oczywiście pomiędzy domownikami może dochodzić do awantur i głośnej wymiany zdań, ale nie można tego nazwać wzajemną rozmową, która ma na celu znalezienie rozwiązania problemu. W rodzinie zaczynają wytwarzać się różne rodzaje przystosowań do zaistniałej sytuacji. Najczęściej są to zachowania podtrzymujące alkoholika w jego chorobie. Przykładem może być sytuacja, gdy współmałżonek uzależnionego załatwia zwolnienie lekarskie (gdy ten jest pijany i nie jest w stanie wykonać swoich

obowiązków), by usprawiedliwić jego nieobecność w pracy. Takie działanie ma na celu uchronienie alkoholika przed utratą zatrudnienia, co w efekcie spowodowałoby pogorszenie sytuacji finansowej wszystkich pozostających na jego utrzymaniu osób. Rodzina stara się ukryć wstydlivy problem przed otoczeniem, stale chroniąc alkoholika i siebie przed doświadczaniem konsekwencji jego picia. Najbliżsi chorego mają „dobre” zamiary. Wierzą, że alkoholik doceni ich starania i zaprzestanie nadmiernego spożywania alkoholu. Jednakże taka ich postawa stwarza uzależnionemu komfort dalszego picia. Przy jednoczesnej ochronie alkoholika, rodzina kieruje w jego stronę prośby, groźby, wymówki, liczne napomnienia i wyrzuty, które są przez niego odbierane jako atak na swoją osobę. Przez pryzmat mechanizmu uzależnienia jest przekonany, że skoro nie doświadczył konsekwencji to jego spożywanie alkoholu nie przynosi żadnych problemów, po co zatem ograniczać lub co gorsza całkowicie zrezygnować z dalszego picia. Czuje się nierozumiany i nieakceptowany przez swoich najbliższych. W naturalny sposób mobilizuje wszystkie siły do obrony. Członkowie rodziny doświadczają uczucia wstydu, smutku, strachu, złości, bezradności. Mają zachwiane poczucie bezpieczeństwa, żyją w ciągłym lęku. Nierzadko w takich sytuacjach, w rodzinie pojawia się problem przemocy. Alkoholik może zachowywać się agresywnie wobec krewnych, ale również może przybrać rolę osoby doświadczającej przemocy. Utrwalona forma funkcjonowania w długotrwałej, trudnej i niszczącej sytuacji związanej z patologicznymi zachowaniami uzależnionego partnera, ograniczająca w sposób istotny swobodę wyboru postępowania, prowadzącą do pogorszenia własnego stanu i utrudniającą zmianę położenia na lepsze nazywamy terminem współuzależnienia. Współuzależnienie najczęściej rozwija się u małżonków lub partnerów osoby uzależnionej. Osoby te są najbardziej narażeni na ponoszenie szkód związanych z uzależnieniem, ponieważ to oni podejmują największy wysiłek w dążeniu do poprawy sytuacji rodzinnej. Ich koncentracja skupia się na osobie uzależnionego. Czynią starania, aby przestał pić, jednocześnie starają się chronić dzieci, by nie poniosły konsekwencji z powodu dysfunkcji drugiego rodzica. Osoba współuzależniona wyzbywa się własnych potrzeb, gdyż celem jej życia staje się opieka nad innymi. Taki schemat utrwalany przez lata powoduje, że nawet jeśli alkoholik przestaje pić, to symptomy współuzależnienia u jego bliskich nie zanikają. Przyglądając się funkcjonowaniu takiej rodziny nie można pominąć sytuacji wychowujących się tam dzieci. Dzieci znajdują się w trudniejszym położeniu aniżeli osoby dorosłe ponieważ mają mniejszy wpływ na zmianę tych zachowań. Niejednokrotnie obarczone dużym wstydem ukrywają to co dzieje się w ich domu, robiąc dobrą minę do złej gry np. tłumaczą, że mama źle się poczuła, zamiast powiedzieć, że mama znów leży pijana. Dzieci czekają na zainteresowanie rodzica, jego miłość, pomoc i opiekę, lecz zostają odsunięte na dalszy plan. Z biegiem czasu ich funkcjonowanie również ulega zmianie. Zaczynają odgrywać w rodzinie nowe role. Są to role: **bohatera rodzinnego, kozła ofiarnego, maskotki i dziecka niewidzialnego**. Bohaterem jest zazwyczaj najstarsze dziecko w rodzinie, które zastępuje zwykle pijącego rodzica, przejmując za

niego obowiązki. Bohater zajmuje się innymi, ale nie sobą, *Kozioł ofiarny* odwraca uwagę od rzeczywistych problemów rodzinnych. Najczęściej jest to buntownik, zły uczeń, odbiorca agresji alkoholowej. Wzrasta w poczuciu, że jest wszystkiemu winien. Dziecko *maskotka* odwraca uwagę od rodzinnego problemu poprzez przymilanie się, błaznowanie. Sprawnie rozładowuje napięcie rodzinne. *Dziecko niewidzialne* pozostaje z boku rodziny. Jest to najczęściej najmłodsze z dzieci. Nieobecne, wycofane w świat własnych fantazji. Dzieci mogą podejmować więcej niż jedną z ról i zachowywać się różnie w zależności od sytuacji, w której się znajdują. Koszty, które ponoszą dzieci są tak wysokie, że towarzyszą im przez całe życie wpływając destrukcyjnie na jego jakość. Doświadczenia te powodują zaburzenia w kontaktach z samym sobą oraz z innymi osobami, szczególnie z bliskimi. Alkoholizm jest chorobą, która dotyka całą rodzinę. W związku z tym nie tylko osoba uzależniona ma możliwość podjęcia odpowiedniego leczenia, ale również członkowie jej rodziny. W poradniach alkoholowych są przygotowane dla nich oferty pomocowe. Są to najczęściej grupy terapeutyczne skierowane dla osób współuzależnionych jak również DDA czyli dorosłych dzieci alkoholików. Pomoc terapeutyczna ma na celu umożliwienie zrozumienia schematów własnego postępowania i co za tym idzie zapoczątkowanie procesu zmiany.

5. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ W POWIECIE PŁOŃSKIM

Określenie prawdziwej skali zjawiska i problemu przemocy domowej jest bardzo trudne, zarówno na terenie powiatu, jak i całego kraju. Dzieje się tak głównie dlatego, że nie ma możliwości uzyskania dokładnych i wiarygodnych danych w tym zakresie. Powodem tego stanu rzeczy jest przede wszystkim wstyd i strach osób, które doświadczyły przemocy i mówią bardzo niechętnie o swojej sytuacji, nie prosząc jednocześnie o pomoc i nie zgłaszając do odpowiednich instytucji. Przemoc to niestety nadal ukryty problem. Dlatego też opracowując działania pomocowe w zakresie przemocy domowej należy opierać się nie tylko na danych statystycznych nadesłanych przez lokalne instytucje, ale również dostępnych danych szacunkowych.

Diagnoza zjawiska przemocy domowej występująca na terenie Powiatu Płońskiego została sporządzona w oparciu o dane będące w dyspozycji Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Płońsku, Ośrodków Pomocy Społecznej działających na terenie poszczególnych gmin powiatu, Zespołów Interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno – pomocowych. Dane pozwalające na szacowanie skali zjawiska przemocy domowej są gromadzone również przez różne instytucje i służby, które ustawowo podejmują działania w obszarze przeciwdziałania przemocy. Głównie są to dane pochodzące z interwencji przeprowadzonych przez organy ścigania i najczęściej obejmują

informacje o interwencjach domowych, wszczętych procedurach "Niebieskiej Karty" oraz postępowaniach w związku z przestępstwami związanymi z przemocą domową.

5.1 PRZEMOC DOMOWA W OBSZARZE DZIAŁAŃ POLICJI

Tabela nr 2. Interwencje domowe na terenie Powiatu Płońskiego zakończonych wypełnieniem formularzy "Niebieska Karta"

źródło danych: Komenda Powiatowa Policji w Płońsku

Rok	Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta”	Liczba formularzy wszczynających procedurę	Liczba formularzy dotyczących kolejnych przypadków przemocy w trakcie trwającej procedury
2021	267	264	3
2022	199	198	1
2023	214	212	2
Ogółem	680	674	6

Jak wynika z przedstawionej tabeli nr 2 najwięcej wypełnionych formularzy "Niebieskiej Karty" i wszczynających tę procedurę zostało w roku 2021 – 267, zaś najmniej w roku 2022, gdyż wypełniono 199 "Niebieskich Kart", wszczęto 198 procedur, przy czym był 1 kolejny przypadek przemocy w trakcie trwającej procedury.

Tabela nr 3 Liczba formularzy "Niebieska Karta" -A według miejsca zamieszkania osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie

źródło danych: Komenda Powiatowa Policji w Płońsku

Rok	2021	2022	2023
Miasto	97	62	70
Wieś	170	137	144
Ogółem	267	199	214

Dokonując interpretacji tabeli nr 3 można wnioskować, iż najwięcej "Niebieskich Kart" na wsi założono w roku 2021 – 170, a najmniej w mieście w roku 2022 – założono 62 "Niebieskie Karty".

Tabela nr 4 Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą

źródło danych: Komenda Powiatowa Policji w Płońsku

		Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą		
		2021 r.	2022 r.	2023 r.
Kobiety	do 65 roku życia	244	182	195
	od 66 roku życia	6	2	3
Ogółem		250	184	198
Mężczyźni	do 65 roku życia	30	15	28
	od 66 roku życia	3	3	2
Ogółem		33	18	30
Maloletni	dziewczęta	13	15	8
	chłopcy	25	16	10
Ogółem		38	31	18
Liczba osób ogółem		321	233	246

Tabela nr 4 pokazuje nam, iż przemocą w większości dotknięte są kobiety. Kobiet wobec których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą do 65 roku życia najwięcej było w roku 2021 – 244 osoby, zaś od 66 roku życia mamy pojedyncze dane liczbowe dotyczące podejrzenia przemocy wobec kobiet w latach 2021-2023.

Tabela nr 5. Liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie

źródło danych: Komenda Powiatowa Policji w Płońsku

Rok	Kobiety	Mężczyźni
2021	21	243
2022	20	179
2023	27	193
Ogółem	68	615

Jeżeli zaś dotyczy stosowania przemocy domowej dane liczbowe w tabeli nr 5 pokazują nam, iż większość stanowią mężczyźni. Najwięcej mężczyzn podejrzanych o stosowanie przemocy domowej odnotowano w roku 2021 – 243 osoby. W latach 2021 – 2023 odnotowano 68 kobiet podejrzanych o stosowanie przemocy domowej, w stosunku do mężczyzn podejrzanych o ten czyn

w latach 2021 – 2023 stanowi to ok. 11%.

Tabela nr 6. Liczba osób zatrzymanych, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie

źródło danych: Komenda Powiatowa Policji w Płońsku

Rok	Kobiety	Mężczyźni
2017	0	93
2018	0	46
2019	0	71
2020	3	101
Ogółem	3	311

Tabela nr 7. Liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie będących pod wpływem alkoholu

źródło danych: Komenda Powiatowa Policji w Płońsku

Rok	Kobiety	Mężczyźni
2021	3	98
2022	2	83
2023	6	82
Ogółem	11	263

Tabela nr 8. Liczba przypadków poszczególnych rodzajów przemocy

źródło danych: Komenda Powiatowa Policji w Płońsku

Rodzaje przemocy	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Fizyczna	168	150	150
Psychiczna	248	193	208
Seksualna	0	1	3
Ekonomiczna	5	9	25
Innego rodzaju (np. podejmowanej za pomocą środków komunikacji elektronicznej)	1	0	1
Ogółem	422	353	387

Dane statystyczne dotyczące rodzajów przemocy domowej wskazane w tabeli nr 8, uwidaczniają, iż na pierwszy plan wysuwa się przemoc psychiczna, która w roku 2021 osiągnęła największą liczbę – 248, przemoc fizyczna była także najczęstszą formą krzywdzenia w roku 2021 i osiągnęła liczbę – 168. W roku 2022 i 2023 wykazano także przemoc seksualną, która w obu latach osiągnęła ogólną liczbę 4. Przemoc ekonomiczna największą liczbę osiągnęła w roku 2023 i jej liczba wynosi 25.

5.2 PROBLEM PRZEMOCY DOMOWEJ W ŚWIETLE DANYCH WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI

Kolejnym elementem diagnozy zjawiska przemocy domowej jest analiza danych za okres 2021- 2023 lat, pochodzących ze statystyk wymiaru sprawiedliwości tj. Prokuratury Rejonowej w Płońsku oraz Sądu Rejonowego w Płońsku. Analizie poddane zostały dane dotyczące przestępstw z art. 207 Kodeksu karnego.

§1 Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy podlega karze pozbawienia wolności 3 miesięcy do lat 5;

§1a Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8;

§2 Jeżeli czyn określony w § 1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 1 roku do 10 lat;

§3 Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 -2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

Na podstawie danych Prokuratury Rejonowej w Płońsku sporządzono tabelę

Tabela Nr 9 Działania podejmowane przez Prokuraturę Rejonową w Płońsku w zakresie przemocy domowej w latach 2021- 2023

źródło danych: Prokuratura Rejonowa w Płońsku

Lp.	Podjęmowane działania	Ilość spraw/postępowań
1	Zarejestrowane sprawy z art. 207 § 1 kk	506
2	Odmowa wszczęcia postępowania	155
3	Umorzenie postępowania	247
4	Sprawy skierowane do Sądu z: aktem oskarżenia, wnioskiem z art. 335 § 1 kpk, wnioskiem o umorzenie – art 324 kpk	72

5	Postępowania o przestępstwa z art. 190 i 191 zakończone umorzeniem sprawy, zakończone odmową wszczęcia postępowania	372
6	Sprawy skierowane do Sądu z aktem oskarżenia, wnioskiem z art. 335 § 1 kpk i wnioskiem o warunkowe umorzenie postępowania	61

Tabela nr 10 Działania podejmowane przez Sąd Rejonowy w Płońsku dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie w latach 2021 – 2023

źródło danych: Sąd Rejonowy w Płońsku, Wydział II Karny

Lp.	Podejmowane działania	Ilość spraw/ postępowań
1	Liczba zarejestrowanych spraw z art. 207 § 1kk	44
2	Liczba zarejestrowanych spraw z art. 190 kk	4
3	Liczba zarejestrowanych spraw z art. 191 kk	0
4	Liczba prowadzonych postępowań dotyczące czynów, które wyczerpują znamiona szeroko rozumianej przemocy	82
5	Liczba wydanych orzeczeń w których Sąd zobowiązał do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym dla osób stosujących przemoc w rodzinie	0
6	Liczba umorzonych postępowań związanych z przemocą domową	5
7	Liczba wydanych wyroków związanych z przemocą domową	39

Dane pozyskane z Sądu Rejonowego w Płońsku, II Wydział Karny pokazują, iż na 39 wyroków związanych z przemocą domową w latach 2021- 2023, żadna osoba nie została zobowiązana do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową.

5.3.ZESPOŁY INTERDYSCYPLINARNE W POWIECIE PŁOŃSKIM

Zgodnie z ustawą z dnia 10 czerwca 2010 r o zmianie ustawy w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych ustaw, jednym z zadań własnych gmin jest tworzenie Zespołów Interdyscyplinarnych, które działają na rzecz kompleksowego rozwiązywania problemu przemocy domowej. Zespoły Interdyscyplinarne zajmują się także zbieraniem informacji na temat skali zjawiska przemocy w rodzinie – całościowym diagnozowaniem sytuacji w tym aspekcie. Zespół Interdyscyplinarny tworzą przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego mogą wchodzić także przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej (jeżeli Żandarmeria Wojskowa złoży taki wniosek do wójta, burmistrza albo prezydenta miasta), kuratorzy sądowi, prokuratorzy oraz przedstawiciele innych podmiotów, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Posiedzenia Zespołów Interdyscyplinarnych odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na kwartał.

Zespoły Interdyscyplinarne w ramach swoich obowiązków powołują grupy diagnostyczno – pomocowe, zwane wcześniej grupami roboczymi. Zadaniem takich grup jest podejmowanie działań obejmujących swoim zakresem doraźną pomoc osobie doznającej przemocy i długoterminowe działania pozwalające jej na zmianę funkcjonowania i poprawy sytuacji, odejście z destrukcyjnego środowiska. Są to działania dostosowane do indywidualnych potrzeb osób doznających przemocy i skupiające się na poszukiwaniu najlepszych dla niej rozwiązań. Członkowie tych grup pracują także z osobami stosującymi przemoc. W skład grupy diagnostycznej wchodzi pracownik socjalny, dzielnicowy, a jeżeli w rodzinie są dzieci w wieku przedszkolnym lub szkolnym – wychowawca przedszkolny, pedagog szkolny, ale także mogą to być terapeuci, psycholodzy pracujący z osobami doznającymi przemocy oraz z osobami stosującymi przemoc. Jeżeli występuje potrzeba, w ramach pracy grupy może pojawić się przedstawiciel ochrony zdrowia, kurator sądowy, asystent rodziny lub inni specjaliści. Grupy w ramach swojej pracy przekazują również przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego informacje o podjętych działaniach.

Tabela Nr 11. Działalność Zespołów Interdyscyplinarnych na terenie Powiatu Płońskiego

źródło danych: Miejskie i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej Powiatu Płońskiego

Lp.	Gmina/Miasto	Liczba założonych „Niebieskich Kart” w latach 2021-2023	Liczba złożonych zawiadomień do prokuratury rejonowej o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 207 kk w latach 2021- 2024	Liczba wydanych skierowań przez ZI na wniosek członków grupy diagnostyczno - pomocowej do uczestnictwa w programie korekcyjno – edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową w roku 2023 i do sierpnia 2024 r	Przewidywana liczba wydania skierowań przez ZI na wniosek członków grupy diagnostyczno - pomocowej do uczestnictwa w programie korekcyjno – edukacyjnym w roku 2025
1	Miasto Płońsk	117	58	1	10
2	Miasto Raciąż	72	0	0	15
3	Miasto i Gmina Czerwińsk n/ Wisłą	52	0	0	2
4	Miasto i Gmina Sochocin	32	0	0	5
5	Gmina Baboszewo	53	2	0	4
6	Gmina Dzierżążnia	18	0	0	5
7	Gmina Joniec	30	5	3	10
8	Miasto i Gmina Nowe Miasto	25	0	3	2
9	Gmina Naruszewo	42	0	0	8
10	Gmina Załuski	50	0	0	5
	Ogółem	491	65	7	66

Jak wynika z podanych informacji, najczęściej założonych "Niebieskich Kart" w latach 2021 – 2023 miało miejsce w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Płońsku – 117 Kart, zaś najmniej

w Gminie Dzierżążnia – 18 Kart. Miasto Płońsk i dwie gminy – Joniec i Baboszewo składały zawiadomienia do Prokuratury Rejonowej o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 207 kk. Ogółem było to 65 zawiadomień. W związku z obowiązkiem ustawowym kierowania osób stosujących przemoc domową do programu korekcyjno – edukacyjnego 3 Zespoły Interdyscyplinarne z terenu powiatu płońskiego wydało skierowania do wymienionego programu. Są to Zespoły z Miasta Płońsk – 1 skierowanie; Zespół z Gminy Joniec – 3 skierowania i Zespół z Miasta i Gminy Nowe Miasto – 3 skierowania. Z uwagi, iż Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie nie prowadziło grupowego programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową, osoby skierowane zostały objęte opieką w ramach Punktu Konsultacji Specjalistycznej przez psychoterapeutę i psychologa. Jak wynika z podanych danych z Zespołów Interdyscyplinarnych w roku 2025, planowane jest skierowanie do programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową 66 osób, w związku z powyższym zasadnym będzie realizowanie programu przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płońsku.

5.4 PRZEMOC DOMOWA W OBSZARZE DZIAŁAŃ POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W PŁOŃSKU

Od roku 2021 w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Płońsku pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej realizowane jest w zakresie Punktu Konsultacji Specjalistycznej. Osoby potrzebujące pomocy mogły korzystać z usług psychoterapeuty, psychologa, specjalisty pracy socjalnej oraz koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. W związku z obowiązkiem ewidencjonowania i aktualizowania instytucji i podmiotów realizujących oferty dla osób stosujących przemoc domową, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płońsku, przesyłało zaktualizowany informator do Sądu Rejonowego w Płońsku, Komendy Powiatowej Policji w Płońsku oraz miejskich i gminnych ośrodków pomocy społecznej na terenie powiatu płońskiego. Zawierał on informacje jaką ofertą pomocy służą instytucje na terenie powiatu płońskiego, które świadczą pomoc osobom stosującym przemoc domową. W wielu miejskich i gminnych ośrodkach pomocy społecznej zatrudniony był psycholog lub psychoterapeuta, który udzielał pomocy także osobom stosującym przemoc domową.

Tabela nr 12. Osoby doświadczające przemocy, korzystające ze wsparcia psychologa Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Płońsku w latach 2021 – 2024

źródło danych: zbiory własne PCPR

Lata	Kobiety	Dzieci	Mężczyźni	Razem
2021	3	0	0	3

2022	4	1	1	6
2023	7	4	1	12
2024	2	3	1	6
Ogółem	16	8	3	27

Przedstawiona wyżej tabela pokazuje dane dotyczące pomocy psychologicznej osobom doświadczającym przemocy domowej w latach 2021- 2024. Jak wynika z danych, najwięcej takich osób (kobiet, dzieci i 1 mężczyzny) skorzystało z pomocy w roku 2023- było to **12 osób**.

Tabela nr 12. Konsultacje indywidualne w ramach programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową w latach 2021 – 2024

źródło danych: zbiory własne PCPR

Lata	Mężczyźni	Kobiety	Razem
2021	3	0	3
2022	2	0	2
2023	4	1	5
2024	7	1	8
Ogółem	16	2	18

W ramach konsultacji indywidualnych udzielana była pomoc psychoterapeuty i psychologa osobom podejrzanym o stosowanie przemocy domowej. Jak wskazuje tabela powyżej najwięcej osób z konsultacji korzystało w roku 2024 i było to **8 osób**. Nie bez znaczenia był fakt, iż część osób zostało skierowanych przez Zespoły Interdyscyplinarne działające na terenie Powiatu Płońskiego. Pozostałe osoby po pomoc zgłosiły się w innych okolicznościach.

W związku ze zmianą ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w grudniu 2023 r odbyło się szkolenie zorganizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płońsku dla przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej pt. "Przeciwdziałanie przemocy domowej na gruncie nowelizacji ustawy z 2023 r oraz przepisów prawa karnego". Podczas tego spotkania omówione zostały wprowadzone zmiany w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej a także omówiono procedury i możliwości realizacji programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową. Kolejne szkolenie w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej pn "Omówienie procedury kierowania na grupę korekcyjno – edukacyjną dla osób

stosujących przemoc domową" odbyło się w dniu 14.03.2024r. Podczas wymienionego spotkania, w którym uczestniczyli przedstawiciele Sądu Rejonowego w Płońsku oraz Kierownicy i pracownicy socjalni Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej a także Przewodniczący i Zastępcy Przewodniczących Zespołów Interdyscyplinarnych z terenu Powiatu Płońskiego zastosowano m.in. formę pracy warsztatowej poprzez zaprezentowanie przez uczestników spotkania studium przypadku potencjalnego uczestnika programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową. Wzajemna wymiana doświadczeń pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w przeciwdziałanie przemocy domowej oraz dane statystyczne przekazane przez Zespoły Interdyscyplinarne działające na terenie Powiatu Płońskiego o przewidywanej liczbie osób, które mogą zostać skierowane do realizacji programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową uzasadnia konieczność i potrzebę realizowania programu. Obowiązek realizacji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc domową określony został przepisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Powiat Płoński zgodnie z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej posiada aktualny Powiatowy Program Korekcyjno-Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc Domową na lata 2024 – 2025.

6. CELE PROGRAMU

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności i przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska na terenie Powiatu Płońskiego

Cele szczegółowe:

Cel 1: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

Cel 2: Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą domową

Cel 3: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową

Cel 4: Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Realizacja powyższych celów szczegółowych wpłynie na ograniczenie skali problemu i skutków przemocy domowej. Przyczyni się do podejmowania kompleksowych działań ukierunkowanych zarówno na ochronę osób doznających przemocy domowej, jak i na edukowanie osób stosujących przemoc domową.

Dążąc do zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej, aby zrealizować cele

ustawowe, w tym cele zawarte w programie, określone zostały obszary oraz kierunki działań, a także grupy adresatów programu:

1. **Profilaktyka i edukacja społeczna** - obszar kierowany do ogółu społeczeństwa, w tym do osób i rodzin zagrożonych przemocą domową.
2. **Ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy domowej** – obszar kierowany do osób doznających przemocy domowej.
3. **Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową** – obszar kierowany do osób stosujących przemoc domową, jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się oddziaływaniem na osoby stosujące przemoc.
4. **Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej** – obszar kierowany do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Każde z działań we wskazanych w dalszej części programu obszarach zostało przypisane konkretnym podmiotom odpowiedzialnym za ich realizację.

7. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

CEL SZCZEGÓŁOWY	OPIS DZIAŁAŃ	REALIZATOR	OKRES REALIZACJI
PROFILAKTYKA, DIAGNOZA SPOŁECZNA I EDUKACJA SPOŁECZNA	- Zebranie informacji na temat rozmiarów zjawiska przemocy domowej na obszarze powiatu płońskiego, ich bieżąca analiza i aktualizacja; - opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej; - zbadanie istniejącej infrastruktury lokalnych instytucji pomagających osobom doznającym przemocy domowej w powiecie płońskim; - organizacja powiatowych działań dotyczących przeciwdziałania przemocy i jej zapobieganiu; - uczestnictwo w krajowych	- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płońsku; - Starostwo Powiatowe w Płońsku; - Ośrodki Pomocy Społecznej funkcjonujące na terenie powiatu płońskiego - Zespoły Interdyscyplinarne funkcjonujące na terenie powiatu płońskiego; - Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; - Komenda Powiatowa Policji;	2025-2030

	i regionalnych kampaniach społecznych związanych z szeroko pojętym zjawiskiem przemocy i jej profilaktyki; - opracowania i realizowanie programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych kierowanych do dzieci i młodzieży; - prowadzenie zajęć wychowawczych i zajęć informacyjno – edukacyjnych w placówkach oświatowych i opiekuńczo – wychowawczych.	- Sąd Rejonowy w Płońsku; - Prokuratura Rejonowa w Płońsku; - Szkoły funkcjonujące na terenie powiatu płońskiego - Jednostki ochrony zdrowia - Kościoły, stowarzyszenia, fundacje, organizacje pozarządowe	
OCHRONA I POMOC OSOBOM DOTKNIĘTYM PRZEMOCĄ DOMOWĄ	- nawiązywanie, rozwijanie i wzmacnianie współpracy między instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą domową; - upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą domową; - realizacja działań edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą domową - zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej - zapewnienie schronienia w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej dzieciom krzywdzonym w wyniku przemocy domowej	- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płońsku - Starostwo Powiatowe w Płońsku - Ośrodki Pomocy Społecznej funkcjonujące na terenie powiatu płońskiego - Zespoły Interdyscyplinarne funkcjonujące na terenie powiatu płońskiego; - Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; - Komenda Powiatowa Policji; - Sąd Rejonowy w Płońsku; - Prokuratura Rejonowa w Płońsku; - Szkoły funkcjonujące na terenie powiatu płońskiego - Jednostki ochrony zdrowia - Kościoły, stowarzyszenia,	2025-2030

	- pomoc w znalezieniu bezpiecznego schronienia dla osób doznających przemocy.	fundacje, organizacje pozarządowe	
ODDZIAŁYWANIE NA OSOBY STOSUJĄCE PRZEMOC DOMOWĄ	-realizacja programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową oraz ich monitoring; -opracowanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz ich monitoring; - pomoc psychologiczna dla osób stosujących przemoc domową; - interdyscyplinarna współpraca w zakresie działań zmierzających do wyeliminowania destrukcyjnych postaw osób stosujących przemoc domową.	-Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płońsku - Starostwo Powiatowe w Płońsku -Ośrodki Pomocy Społecznej funkcjonujące na terenie powiatu płońskiego -Zespoły Interdyscyplinarne funkcjonujące na terenie powiatu płońskiego; -Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; - Komenda Powiatowa Policji; - Sąd Rejonowy w Płońsku; - Prokuratura Rejonowa w Płońsku; - Szkoły funkcjonujące na terenie powiatu płońskiego - Jednostki ochrony zdrowia - Kościoły, stowarzyszenia, fundacje, organizacje pozarządowe	2025-2030
PODNOŚCENIE KOMPETENCJI, ROZWIJANIE I DOSKONALENIE UMIEJĘTNOŚCI SŁUŻB I PRZEDSTAWICIELI PODMIOTÓW REALIZUJĄCYCH DZIAŁANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ	- diagnozowanie potrzeb szkoleniowych osób realizujących działania w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej; - inicjowanie spotkań oraz przedsięwzięć służących doskonaleniu zawodowemu osób realizujących działania w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej; - wdrożenie systemu wsparcia dla	-Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płońsku - Starostwo Powiatowe w Płońsku -Ośrodki Pomocy Społecznej funkcjonujące na terenie powiatu płońskiego -Zespoły Interdyscyplinarne funkcjonujące na terenie powiatu płońskiego;	2025 - 2030

osób bezpośrednio pracujących z osobami doświadczającymi przemocy domowej i osobami stosującymi przemoc domową w formie superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia.	-Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; - Komenda Powiatowa Policji; - Sąd Rejonowy w Płońsku; - Prokuratura Rejonowa w Płońsku; - Szkoły funkcjonujące na terenie powiatu płońskiego - Jednostki ochrony zdrowia - Kościoły, stowarzyszenia, fundacje, organizacje pozarządowe
--	---

8. ADRESACI PROGRAMU

Program jest skierowany do następujących grup:

1. Ogółu społeczeństwa, w tym osób zagrożonych przemocą domową
2. Osób dotkniętych przemocą domową
3. Osób stosujących przemoc domową
4. Świadków przemocy domowej
5. Służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

9. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Zadania wyznaczone przez niniejszy program w głównej mierze zostaną sfinansowane ze środków własnych powiatu, które zostaną zaplanowane w budżecie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Płońsku. Ponadto z dotacji celowych z budżetu państwa oraz pozyskiwania środków w ramach realizacji projektów na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej.

10. MONITORING

Monitoring ma na celu sprawdzenie skuteczności podejmowanych działań w ramach realizowanego Programu. Oceny realizacji poszczególnych działań Programu dokona Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płońsku w oparciu o sprawozdawczość własną oraz o sprawozdawczość pozyskaną

z instytucji, służb i organizacji współpracujących w ramach Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025 – 2030. Informacje te będą przedkładane Zarządowi i Radzie Powiatu w corocznym sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Płońsku.

11. RYZYKO PRZY REALIZACJI PROGRAMU

1. Niewystarczające środki finansowe.
2. Niechęć osób dotkniętych przemocą domową wynikającą ze stereotypów społecznych w odniesieniu do możliwości szukania pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
3. Zmiany w zakresie przepisów prawa.
4. Niewystarczająca liczba przedstawicieli służb zaangażowana w realizację zadań na rzecz osób dotkniętych przemocą domową.
5. Mała liczba osób stosujących przemoc domową zainteresowana udziałem w programach przeciwdziałających przemocy domowej.

12. ZAKOŃCZENIE

Z przeprowadzonych badań i analizy zebranego materiału wynika, że przemoc domowa jest zjawiskiem powszechnym. Badania pokazują, że głównymi przyczynami powodującymi przemoc domową jest nadużywanie alkoholu przez partnera, bezrobocie, ubóstwo oraz uwarunkowania osobowościowe partnera, a konkretnie z kontrolą złości. Wyniki pokazały również, że najczęściej w rodzinach przemocowych stosowana jest przemoc psychiczna. Jednocześnie wyniki badań wskazują, że osobami, które najczęściej doznają przemocy domowej są kobiety oraz dzieci. Podsumowując, należy stwierdzić, że przemoc domowa nie jest zjawiskiem abstrakcyjnym, istnieje naprawdę i to czasem w takich rodzinach, w których nikt by nie podejrzewał dysfunkcji, która jest ukryta za fasadami domów i mieszkań. Fakt, że agresja i przemoc jest obecna w ludzkim życiu nie jest niczym nowym, ponieważ towarzyszy ona człowiekowi od początku jego istnienia. Przerażające jest jednak to, że staje się nieodłącznym elementem życia. Elementem, do którego bardzo długo byli wszyscy przyzwyczajeni, a przemoc była normą. Ważne jest to, że istnieje coraz więcej instytucji, które pomagają osobom pokrzywdzonym wyjść z trudnej sytuacji, a osobom stosującym przemoc oferują pomoc specjalistyczną mającą na celu edukację oraz korekcję przemocowych wzorców zachowania poprzez rozwijanie umiejętności komunikacji, radzenia sobie ze stresem, lękiem czy kontrolą emocji. W związku z powyższym konieczne jest podjęcie szerokiego, dobrze

zorganizowanego programu przeciwdziałania przemocy domowej. Jego realizacja powinna wpłynąć na poprawę stanu bezpieczeństwa w rodzinie i budowania silnych i dobrze zintegrowanych rodzin. Zakładając, że realizacja niniejszego programu będzie stanowiła wspólny strategiczny plan działań wobec problemu przemocy domowej będzie przebiegać wielopoziomowo we wszystkich instytucjach i organizacjach zobligowanych do podejmowania działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy domowej, oczekuje się, iż przyczyni się on do usprawnienia systemu przeciwdziałania przemocy, ograniczenia zjawiska przemocy i towarzyszących mu innych zjawisk patologicznych oraz poprawy kondycji rodzin.